

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od tistostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državnozbornske volitve.

Že zdaj se kaže, da bodo državnozbornske volitve na Slovenskem letos še veliko srditejše in težavnejše kakor so bile pred tremi leti. Pri tem ne mislimo na volilni boj, ki se vname na Kranjskem mej kandidati narodno napredne in mej kandidati klerikalne stranke, ampak na boj, ki se bode bil zunaj Kranjske mej slovenskimi in hrvatskimi kandidati na jedni strani in mej nemškimi in laškimi poslanci na drugi strani. Tam bo boj hujši, kakor je bil kdaj poprej, zakaj naši narodni nasprotniki so se zarotili, da nam ugrabijo vse mandate, ki niso popolnoma zanesljivo v naših rokah. Ugrabiti nam hočejo oba istrska mandata, dalje mandat pete kurije goriške in pa jedini slovenski mandat, ki ga imamo na Koroškem.

Ko bi se naklepi naših nasprotnikov uresničili, bi bil to usodepoln, uprav strašen udarec za ves slovenski narod, zlasti pa za obmejne rojake, katerega posledic si danes niti prav predstavljati ne moremo. Izguba vseh teh mandatov bi bila za nas prava katastrofa.

Razmere v teh volilnih okrajih so take, da danes nihče ne ve, kakšen bo izid volitev, in je ravno tako lahko mogoče, da Slovenci pri državnozbornskih volitvah kak mandat izgubimo, kakor je lahko mogoče, da kak mandat pridobimo. V resnični nevarnosti sta zlasti dva mandata, to je mandat istrskega poslanca dr. Leginje in mandat koroškega poslanca Einspielerja. Oba sta bila pridobljena le z naporom vseh sil, le z največjo težavo in z največjimi žrtvami. Leginja in Einspieler sta bila oba izvoljena samo z malo večino glasov, in zato ni izključeno, da se pritisku naših narodnih nasprotnikov s pomočjo njim vedno naklonjene in nam dosledno nenaklonjene birokracije posreči, nam ugrabiti ta dva mandata. Treba bo napeti vse moči in storiti vse, kar zamore kaka stranka storiti, da se ohranita ti dve poziciji.

To je toliko bolj potrebno, ker smemo upati le na jako skromno pridobitev, namreč na pridobitev jednega samega mandata. Ta mandat, ki se da pridobiti, je mandat

celjske mestne skupine, ki je doslej v rokah nemških nacionalcev, in za katerega kandidira slovenska stranka deželnega poslanca dr. Dečka. Nemci so imeli doslej ta mandat le, ker so si pri volitvah pomagali z različnimi sleparijami in nasilstvi, in ker je vse uradništvo šlo zanje v boj. V zadnjih letih pa se je razmerje mej slovenskimi in nemškimi glasovi v celjski mestni skupini znatno premenilo, in sicer na korist slovenski stranki. Po davčni reformi namreč število slovenskih volilcev tako narašča, da ima slovenska stranka danes faktično večino, in da mora zmagati, ako se ne bo sleparilo kakor pri zadnji volitvi, in ako stori vsak slovenski volilec svojo dolžnost. V tem slučaju je izvolitev dr. Dečka zagotovljena. Kako velikanskega narodnega in političnega pomena bi bila pridobitev tega mandata, kako bi ta zmaga moralno uplivala na vse strani, in kako znamenito bi se z njo utrdila pozicija Slovencev na Spodnjem Štajerskem, o tem pač ni dvomiti.

S strahom, da bi kaj izgubili, pa tudi z upanjem, da ohranimo kar imamo, in da še kaj pridobimo, vstopamo v volilni boj, prepričani, da se stori vse, kar je le mogoče, da ubranimo svojo posest pred nasprotniški naskoki, in da izvajemo mandat, ki je za nas največjega pomena, mandat celjskega mesta.

V Ljubljani, 9. oktobra.

Volilni poziv nemške narodne stranke na Štajerskem.

Današnji „Grazer Tagblatt“ je prinesel volilni poziv nemške narodne stranke na Štajerskem. Zanimiv je ta poziv, saj postavlja resnico na najnesramnejši način na glavo ter pozivlja volilce na najneizprosnejši boj. Blazen fanatizem diha iz tega poziva, smešna mogočnost je glavni znak njegov. „Slovensko klerikalni sistem je kriv sedanjih razmer, ki so se približale absolutizmu; ta sistem je kriv gospodarskega propada države. Toda jedino sredstvo, rešiti državo je tole: popolna odprava slovansko-klerikalnega sistema, ki je vrgel državo v nevarnost, da razpade. Nobenega pogajanja več s slovanstvom in z njegovimi nenasitnimi zahtevami! Državo treba postaviti na njeno naravno in

zgodovinsko podlago ter priznati nemščini mesto državnega jezika! Pa tudi sramotni politični odvisnosti od Ogrske in naši gospodarski tributni dolžnosti se mora brez pogoja in četudi se razveže dualistično razmerje, storiti konec. Dokler stoji slovanski sovražnik pred našimi zidovi, dokler se moramo bati zavratnosti in izdajstva klerikalcev, tako dolgo je naša dolžnost neizprosna boj z najostrejšimi orožji do zadnjega! Zastopniki nemške Štajerske se bodo ustavljali vsem stremljenjem, da bi se polagoma raztrgala dežela in se podklopalo nemštvo na Spodnjem Štajerskem. Niti pedi nemških tal, niti pičice nemških pravic se ne sme odstopiti, to bodi geslo med volitvami!“ — Da bodo mogli štajerski Slovenci postaviti proti toli radikalnim poslaneem toli blaznofanatičnih volilcev, to treba pač celih, energičnih mož in delavnih slovenskih poslancev!

Petrov krajcar.

V „Neue preussische Kreuzzeitung“ piše italijanski profesor Nitti: Zakaj išče papež in vse duhovništvo tako trmasto obnovev papeške države, dasiravno ne veruje niti papež, niti jeden kardinal ali škof, da bi bilo možno povrniti papežu posvetno moč? Zato, ker znači ideja preganjanja za papeštvo hkratu neko moč. Katoliki Irske, Nemčije, Amerike mislijo, kadar pošiljajo svoje milijone, da so ti milijoni milostni darovi zaslužnemu in preganjanemu starcu, dasi to ni istina. Čim dalje leži kaka dežela od Rima, tem bolj je ondi spačena resnica o položaju papeža, čim bolj je spačena resnica, tem večji so ondi dohodki „Petrovega krajcarja“. A družega nego „Petrovega krajcarja“ papežu sploh ni treba! S tem pa ni rečeno nič slabega o papežu, saj tega denarja ne rabi le zase, a Vatikan je dvor, ki stane več kakor vzdrževanje dvora italijanskega kralja. Razen tega ima Vatikan tudi diplomacijo, ki velja na leto milijone. Vatikan je nadalje središče močne propagande, ki ima in mora imeti velika sredstva. Letni proračun Vatikana znaša okoli 20 milijonov lir. Da se ta svota more pokriti, za to je treba „Petrovega krajcarja“. Zakon z dne 13. svib. l. 1871. je zagotovil

papežu letno rento 3 $\frac{1}{2}$ mil. lir, a Vatikan je ni hotel sprejeti, kar je čisto umljivo. Za pokritje stroškov bi ta svota ne zadostala, ali katoliškemu svetu bi se zdelo ta svota ogromna, a „Petrov novčič“ bi kapal slabše. So pač fikcije, ki so postale potreba, a lepa gesta žalosti in preganjanje pomaga papežu, da vzdrži proračun, katerega mu je treba. Sprava z Italijo pa bi ga znatno zmanjšalo.

Želje Krečanov.

Krečani še vedno niso zadovoljni. Sedaj zahtevajo, da jim velevali dovolijo, da si smejo sami izvoliti svojega guvernerja, katerega bi potem velevali samo potrdile. Princ Jurij grški oče biti pod sedanjimi razmerami več krečanski guverner ter hoče biti pri evropskih dvorih tolmač želja svojih dosedanjih podanikov. Potovati hoče od države do države ter pridobivati jih za svoj načrt, po katerem bo imela Kreta svojo avtonomijo pod nadvlado vseh velevalstij in ne le Turčije. Želje Krečanov niso neumestne, pač pa so prenagljene ter za sedaj še neizvršljive. Turčija in Rusija sta menda že danes odločno proti razširjenju svobode Krete.

Konflikt med berlinskim obč. zastopom in nemško cesarico.

Lani je občinski zastop v Berlinu čestital nemški cesarici za god. Po naročilu cesarice pa je dvorni maršal, znan klerikalec, poslal berlinskemu občinskemu zastopu zahvalo, ki je občinski svet hudo razžalila. Cesarica je namreč, v svoji zahvali obžalovala, da je v občinskem svetu tudi takih mož, „ki se rogajo sv. pismu in delajo ovire odstranitvi preprirov s cerkvenimi oblastvi“. Cesarica se je osmelila dotične obč. svetnike karati ter jih pozvala, naj dovolijo, da se žrtvuje za berlinske cerkve še več, kot se je žrtvovalo doslej. Letos je obč. zastop na tako nepoklicano vtikanje cesarice v avtonomno poslovanje berlinskega občinskega zastopa odgovoril s tem, da je sklenil, da cesarici za god ne čestita več. Nemški cesar in cesarica imata vedno afere z obč. zastopom Berlinu, kar njune popularnosti seveda nikakor ne veča.

LISTEK.

Neumno in še neumnejše.

Spisal Vaso.

Dragotin je bil prav navaden človek. Njegova zunanost in vse njegovo življenje nikakor ni kazalo, da bi bil to človek s količjak globoko, nežnočutečo dušo. Da bi bil imel vsaj one otožne poteze, ono blede lice, da bi bil imel obraz, kateremu je znak sentimentalnosti že vtisnjen, čegar nositelj je takorekoč že od rojstva ustvarjen za junaka kake življenske tragedije. Tudi pesnik ni bil, da bi bil v tekoče verze zlival bol svoje duše, svoja globoka čustva. Bil je zdrav, rudečeličen človek, krepak kakor mlad bor v šumi, vedno vesel in dovtipen, zahajal je h koncertom in plesom, posečal družbe, biljardiral po kavarnah, skratka, delal je to, kar dela dandanes na stotine mladih ljudi, ki imajo denarja in časa v izobilju.

Pač, nekaj izvanrednega je le bil. Ne-verjetno za današnje dni, bil je — deseti brat. In spomnil sem se nehote one vraže, ki je bila pri naših očetih v cvetu, ki je izrekala nad desetim bratom prokletstvo. In kakor da bi bila hotela neizprosna usoda potrditi to vero.

In prihotapila se je ta njegova usoda s satansko lepim smehljajem na pohotnih ustnicah in s plamenečimi očmi.

Oj, kako krasna je bila ta ženska, kako mameča! Videl sem jo, in zdela se mi je kakor boginja.

In premetila ga je docela ta vražja ženska, zamotala ga v svoje mreže, da se je metal kakor ujet som.

Izzivala ga je s svojim koketnim smehljajem, mamila ga s čarom svojih kakor vulkan palečih oči, morila in mučila ga ter ravnala, kakor da je slabotno dete.

Nekega lepega dne se je pa naslonila na njegove prsi in med objemi in žgočimi poljubi mu je priznala, da ga ljubi, nepopisno ljubi.

Odslej je pa njegova duša plavala v blaženstvu, in srce se mu je kopalo v rajskem veselju, hodil je okoli omamljen od prevelike sreče. Sprehajal se je z njo pod gostovelnimi kostanji. In sence so vstrepevala v luninem svitu, listje je vršelo, in vsa priroda je dihalo ljubezen.

Bil je blažen.

A nekega dne se je nenadoma odpeljala. Pred odhodom ga je krčevito objela in mu svečano prisegla, da ga ljubi nad vse in rotila ga je, da mu ohrani zvestobo do groba.

Bila je pač čudna stvar ta ženska.

Pisari ji je dolga pisma, polna najnežnejše ljubezni, a tudi ona mu je odpisala, prisegajoča mu večno ljubezen. Zvedrilo se mu je lice. Trpel je, a trpel z nado v srcu.

Zopet je stal na peronu. Burno mu je tolklo srce.

In zopet se je pripeljala, krasnejša kot kdaj prej, z očarujočim smehljajem na bujnih ustnih. Sreče onemogel, jo je stisnil v svoje roke, poljubljal njene ognjene oči, njen razpaljeni, v zadnjem svitu solnca žareči se obraz.

Ljubila sta se bolj vroče kakor prejšnje dni.

Bila je veselica v gozdu. Tudi onadva sta se je vdeležila. Nanjeni strani je sedel omamljen sreče, pijan ljubezni. Tedaj se je pa približal mizi, pri kateri sta sedela, mlad človek, bled, z vranječrtnimi lasmi, oči so mu pa gorele kakor dve ognjeni baklji. Pravi ciganski tip!

Z lenim, počasnim glasom je prosil dovoljenja, ali sme prisesti k mizi. Z veseljem mu je družba ugodila, saj je bil znan kot krasen tenor, znan kot duhovit družabnik.

Znana stvar pa je, da so tenorji nevarni ženskim srcem. In ali je bil slučaj ali

ne, ne vem, resnica pa je bila, da je položil svoje lepo telo zraven Dragotinove neveste.

Povzdignil je svoj glas in pel je tako topeče in ljubeče, pel je o vsemoti ljubezni, pel hrepeneče tja v sinji zrak.

Slučajno pa sta se odstranila tenor in Dragotinova nevesta od družbe. Hladila sta si vroči glavi pod košatimi drevesi.

Ni pa bil slučaj, da ju je Dragotin našel tam v gozdu v vročih objemih. Saj ju je iskal, poln ljubosumja!

Zaskelelo ga je nekaj okoli srca, sapa mu je zastala, in glas mu je zamrl. Nato se je pa zravnal, dvignil glavo in ji rekel počasi, vsako črko povdarjajoč: „Nesramnica!“

Onadva pa sta molčala.

Premiril je še jedenkrat oba od vrha do tal in nenavadno mirno odšel. Bil je ta mir nekoliko čuden. Le obraz mu je bil miren, srce se mu je pa trgalo.

Prišel je na svoj dom. Solnce se je krvavorudeče nagibalo k zatonu. Odprl je miznico, vzel iz nje samokres, in porogljiv nasmeh je obkrožal njegovi stisnjeni ustni. Roka se mu je malce zatresla, na obrazu se je pa pojavila nenavadna odločnost, pritiskal je nekoliko na petelina, in krogla se je započila v desko zraven njegove noge.

Vojna na Kitajskem.

Iz Šanghaja poročajo, da pričakujejo ondotni kitajski časopisi veliko bitko pri Paotingfu. Tam se je razkrila velika zarota. Položaj je resen, ker se širi revolucionarni duh tudi med četami onih podkraljev, ki so bili doslej miroljubni. Šanghajski „Mercury“ svetuje vevlastim, naj pozovejo podkralje, da si izvolijo novega cesarja. Angleška topničarica „Woodcock“ je odplula v Hankou, da štira reko Han. Bajne namerava vjeti kitajski dvor. Iz Hankau poročajo, da je okoli 200.000 kitajskih vojakov z modernim orožjem odšlo proti Sianfu, da se pridružijo generalu Tungfuhsianu. Bajne imajo Kitajci še okoli 700 topov in ogromne množine streljiva. Nemške čete so bile 5. t. m. nekaj milj južno Tientsina tepene, ker jih je napadlo okoli 8000 Kitajcev, menda veterancev, katere je zbral Li-hungčang. Dne 6. t. m. pa je 1000 ustašev napadlo trg Saiwan. Bili so odbiti. Tudi Samtšun je v nevarnosti. Zato se je vojaštvo pomnožilo. Mesto Shanheikvan so zasedle mednarodne čete. Tudi Šanghaj je v nevarnosti. 8000 Kitajcev je prekoračilo veliki kanal ter se bliža mestu. Posadka se je povečala.

Dopisi.

Iz Kozjanskega okraja 8. oktobra: Prišla mi je v roke sobotna številka „Slovenca“, v koji se kar v treh noticah piše o volitvah na Štajerskem. V dveh se kar naravnost hujša proti Dragotinu Hribarju a tudi pisec tretje notice imel je in ima iste misli, kajti boji se, da naše katoliško politično društvo ne bi bilo vabljeno na razgovor glede kandidata V. kurije. — V prvi notici izraža dopisnik bojazen, da bi pri nas nastopile take razmere, kakor na Kranjskem. Ima prav! A če bodo nastopile, krivi bodo tega možje njegovega kalibra, kajti mi ne maramo več prenašati njih gospodstva. Če smo to dosedaj storili, storili smo to radi ljubege miru. Nikakor pa ne trpimo besed: „Proti volji duhovščine še ni in tudi ne bo nobeden kandidat v štajerskih Slovenskih zmagal!“ S temi besedami povedal nam je dopisnik, da njemu ni za mir in slog, da hoče le nadvlado duhovstva. Zgaga torej ne bode delal Hribar, delala jo bode duhovščina in ona bode kriva razpora pri nas. — V drugi notici hvali dopisnik dekana Žičkarja kot poslanca in blati našega Hribarja. Mi nimamo nič proti Žičkarju, naj ostane poslanec, a iz V. kurije naj se umakne, če se mu nudi kandidatura v kmetskih občinah. Za V. kurijo pa ni sposobnejšega poslanca, kakor je ravno Hribar in tega hočemo imeti mi proletarci ki smo važen faktor in se vsled tega morajo naše zahteve vpoštevati. Baš duhovenstvo pa nima v V. kuriji prav nič iskati. — Zakaj bi se naj ravno Hribar vedno žrtvoval in se umaknil, zakaj ne bi tega enkrat storila duhovniška stranka in se tako držala discipline! Kaj za njo ne velja disciplina? Ker se z lepa našim željam noče ustreči, se tudi

Tedaj mu je pa šinila v glavo misel, da mu morda nanosnik dobro ne stoji. Pogledal se je v zrcalo in si ga popravil, prav tako kravato, kakor da bi se bil odpravil na kako zabavo. Videl je, da je obleka popolnoma v redu, in to ga je zadovoljilo, zakaj hotel se je kolikor mogoče eleganten preseliti na oni svet.

A v zadnjem hipu se ga je vendar polastila nervoznost in razburjenost. Pritisnil je samokres na senoi, in ledenomrzlo železo je hladilo njegovo razbeljeno glavo. Bil pa je ta hlad precej neprijeten. V duši mu je divjal boj. Njegov obraz je zadobil obupne poteze, roko, ki mu je prej omahnila, je zavzdignil in — sprožil.

Zadel je pa jako slabo. Črez tri dni sem ga videl z obvezano glavo hoditi po mestu, a nihče ni vedel, kaj da se mu je pripetilo. Sešla sva se, in potožil mi je svoje gorje, razodel pobitost svojega srca, vso svojo duševno bol.

„Najbolj neumno pri vsem tem je pa to“, vskliknil je končno, „da jo še ljubim“.

A ni govoril istine. Še veliko bolj neumno je bilo namreč to, da sem ga videl kmalu po teh besedah, kako je bledih lic lazil za njo kakor pes, ki se ti dobrika in bliža, ako ga s težko okovanim škornjem butneš po rebrih.

mi z lepa ne vdamo več! Odloči naj torej boj, boj, kojega so povzročili naši klerikalci, ki prisezajo na lažnjivega in hinavskega „Slovenca“! — Ta boj pa bode imel slabe posledice edino le za klerikalno stranko. — Če hočejo biti duhovniki več, kakor Marija mati Božja, slobodno jim, a mi se jim ne udamo in ne priznavamo njih gospodstva! —

Izlet Tržičanov v Ljubljano.

Umetnost slovenska, do nedavna omalovažena, skoraj prezirana sirota, dobiva med našim narodom vedno večjo veljavo in ugled. Tudi najširši sloji so se začeli zanimati za naše slovstvo, za naše gledališče, za naše domače slikarstvo in kiparstvo. Kultura objema vedno širše slovenske kroge in umetnost, še pred kratkim zaprta knjiga našemu preprostemu občinstvu, je postala tudi Slovincem potreba. Da, naš narod napreduje koncem XIX. veka tako naglo, kakor bi hotel še pred začetkom novega stoletja doiti ono, kar je zamudil nerad in ne vsled lastne krivde. In letos smo storili v svoji kulturi zopet velik korak dalje. „Slovensko umetniško društvo“ je začelo organizirati umetnike vseh strok, jih združilo v jedno, veliko, močno družino, ki bo mogla kot stan nastopati poslej samozavestnejše in plodovitejše na vseh poljih prosvete. In kako potrebno je bilo to društvo, in koliko se more storiti v slogi in jedinstvu, se je dokazalo sedaj, ko se je združenim slovenskim literatom, glasbenikom, dramatiškim umetnikom, slikarjem, kiparjem in arhitektom posrečilo napraviti I. slovensko umetniško razstavo, ki je presenetila vsakogar, in ki je po glasni sodbi kritike — tudi nemške, češke in hrvatske! — na vso čast našemu malemu narodu. In veseliti mora vsakogar, kdor čita statistiko posetnikov te razstave, saj kažejo dotične številke, da se naše ljudstvo prav živo zanima za našo prvo razstavo umetnin. In med posetniki je mnogo tudi priprostega, skromnega občinstva! To je neovrgljiv dokaz, da se je začelo svitati naši umetnosti tudi v tistih slojih, kjer je vladala še pred kratkim največja apatija do vsega, kar ni praktičnega pomena.

Z največjim veseljem pa mora navdati naše srce dejstvo, da ima domača umetnost gorečih prijateljev tudi med onimi našimi rojaki, ki so oddaljeni najbolj od kulturnega središča Slovenije, med zamejnimi Slovenci, ki imajo mnogo, mnogo nujnejših skrbi in potreb, kakor je naša umetnost. Tržaški Slovenci, ti junaški in neizprosni branitelji slovenskega Primorja, so dospeli v nedeljo okoli 10. ure dopoldne s posebnim vlakom v Ljubljano, da se uverijo, kako visoko se je povzpela domača obrazilna umetnost iz lastne moči, brez mecenov in protektorjev ter vzlic najskromnejšim našim razmeram. Došlo je ponosno število 316 rodoljubov in rodoljubov, katere sta vodila velezaslužna predsednica ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Trstu, gospa Karla Ponikvarjeva in dični prvoboritelj primorskih Slovencev, urednik g. profesor Matko Mandić. Pred kolodvorom se je zbrala ogromna množica, na peronu pa so stala društva „Sokol“, „Slavec“, „Ljubljana“, „Zidarsko in tesarsko društvo“, vsako z zastavo, meščanska godba z načelništvom in odborom, „slovensko umetniško društvo“, intendanca slovenskega gledališča in mestni svet s svojim g. županom na čelu. Ko se je pojavil vlak, iz katerega so vihrale trobojnice in so mahali robci, tedaj je zaorilo na peronu stoglasnih „Živeli“ klicev in godba je zaigrala „Naprej!“ Gosp. župan Hribar je imenom obč. zastopa prvi pozdravil ljubljene goste, izražajoč svoje največje veselje in zahvalo, da so Tržičanje prvi, ki so prihiteli gledat triumf slovenske obrazilne umetnosti, prepričan se o napredku naše glasbe ter si ogledat prenovljeno slovensko središče. Takisto zahvalo sta izrekla gostom imenom umetniškega društva podpredsednik gosp. svetnik Duffè in intendant gosp. M. Hubad. Vsem trem je odgovoril ob burnem pritrjevanju gostov gosp. profesor Mandić. Reči se mora, da je bil sprejem najpristronejši, ter da je sijalo z vsakega obraza tako veselje, kakor bi prišel k bratu brat, k sestri sestra. Nato se je razvrstil dolg sprevod. Na čelu je korakal „Sokol“, za njim je prav izvrstno sviral meščanska godba, nato g. prof. Mandić, obkoljen od odbornikov umetniškega društva, potem vsi tržaški gostje, nato delavsko pevsko dru-

štvo „Slavec“, „Ljubljana“ ter „Zidarsko in tesarsko društvo“. Ta najodličnejša društva so poklicano zastopala vse sloje ljubljanske družbe. Sprevod se je pomikal med velikansko množico občinstva po ljubljanskih ulicah, ki so bila okrašena z zastavami. Nemci in klerikalci demonstrativno niso razobesili zastav, kar pa ni žalilo nikogar niti najmanj. Pred „Narodnim domom“ je v navdušenih besedah pozdravil goste iznova podstarosta „Sokola“, g. dr. Josip Kušar, izražajoč željo, da bi se častiti gostje čutili v slovenski Moskvi kakor med svojimi krvnimi sorodniki, kakor v lastni hiši. V gorenji veliki dvorani „Nar. doma“ so bili gostje pogosteni z mrzlimi jedili, s plincem in vinom. Pogoščenje so priredili ljubljanski meščani in obč. zastop. Stregla je sedmoricica dražestnih gospic. Nato so si gostje v skupinah ogledali dež. muzej in umetniško razstavo. Pred „Mestnim domom“ je sviral od 11. do pol 1. ure meščanska godba jako dobro in v največje priznanje. Po obedu v „Nar. domu“ so gostje izleteli v mestno okolico, na Drenikov vrh in gorenji Rožnik. Bil je krasen dan in občinstvo ves čas najboljšje volje. Ob 6. uri pa se je napolnilo gledališče. Pela se je opera „Zrinjski“. Tržaški gostje so koncem vsake slike burno in navdušeno ploskali ter glasno izražali svojo veliko zadovoljnost. Zlasti so izražali svoje priznanje gospodu Nolliju, gosp. Olševskemu, gospod. Nošmi, g. Orželskemu in gđ. Carneri. A tudi zbori so jako ugajali. Po 9. uri je bil sestanek v „Nar. domu“. Velika Sokolova dvorana je bila nabito polna. Ljubljancje so prihiteli v največjem številu, da izkažejo tržaškim gostom svoje velike simpatije. In tako se je zgodilo, da marsikdo ni dobil niti na galeriji več prostora. Kot gospodar dvorane se je oglašil prvi starosta ljubljanskega „Sokola“ gosp. dr. Tavčar. Izrazil je svoje iskreno veselje, da more pozdraviti ljube goste na svojih tleh. Trst je slovenski Siget, ki ne bo padel, dokler ga bodo branili tako junaški rodoljubi. Različna so pota rodoljubnih delavcev, a cilj je vsem isti: sreča in napredek naroda! Imenom umetniškega društva se je zahvalil za poset g. predsednik cesarski svetnik Iv. Franke ter napil slovenski umetnosti in njenim pospeševalcem. Gosp. župan Iv. Hribar je naglašal, da je boj slovenskih Tržičanov boj za slovensko Primorje. Ko padejo ti branitelji, ki branijo Avstriji morje, bodo izpodrezane državi glavne žile. G. prof. Mandić se je zahvalil za napitnice dra. Tavčarja, Franketa in Hribarja ter napil zavednemu ljubljanskemu prebivalstvu. G. dr. Triller je zavračal trditve, da je kranjski boj nepotreben in da ga občutijo primorski Slovenci na škodo svoji narodnosti. Kranjski boj je velepotreben, a treba ga je razumeti. Nam se gre za emancipacijo od Dunaja in od Rima, ki nas veže v svobodnem narodnem razvoju ter nam delata na vseh poljih prosvete in politike največje ovire. Narod svoj hočemo imeti svoboden, da bo svoj gospod na lastni zemlji. Ugovarja se v Trstu naši taktiki. A kdor je resen in trezen mislec, se ne bo čudil, ako se zastrupljenim puščicam odgovarja z dum-dum-krogliami. Zmaga, katero moramo pridobiti, bo koristila tudi Primorju. Naj bi sledilo potovanje Tržičanov v Ljubljano kmalu potovanje Ljubljancjev v Trst! G. dr. Rybač je kot načelnik tržaškega „Sokola“ naglašal, da naprednost ne sme biti le fraza, za katero se skriva klerikalno reakcionarstvo, ter napil naprednemu „Sokolu“ in napredni Ljubljani. G. stavbeni svetnik Duffè se je kot podpredsednik umetniškega društva zahvalil glavni prirediteljici izleta, g. Karli Ponikvarjevi. Gospa se je odzvala takoj, odklanjaje vsako zaslugo ter čestitala odboru umetniškega društva in intendanci na velikih uspehih. Urednik „Brivca“, g. Kamušič, je kot „glas z galerije“ proslavljal narodno šolo, narodna društva in narodno ženstvo kot tiste podzemne rove, ki onemogočé Nemcem, da bi sezidali most od Berolina do Adrije. G. podstarosta „Sokola“, dr. Jos. Kušar, je proslavljal neizprosno v boju za narodni napredek proti vsakomur, zlasti pa proti onim, ki v slepi svoji veri, da delajo za Boga kot nekdanji Valhun zlorablajo svoj sveti poklic. Končno se je g. režiser Jos. Noll imenom opere zahvalil za priznanje g. Ponikvarjeve in izrazil svoje veselje, da imajo Tržičanje toli vro in delavno rodoljubkinjo, kakor je

gospa Ponikvarjeva, za katero Ljubljancje tržaške rodoljube, ne da bi se hoteli dotikati zaslug naših dam, naravnost zavidajo. Zagotavljajoč, da je narodna sreča primorskih, zlasti tržaških Slovencev tudi naša sreča, je nazdravil zavednosti in vztrajnosti Tržičanov. Med govori so pela naša pevka društva ter je prav izborno sviral meščanska godba na lok. Ne moremo si kaj, da ne bi na tem mestu prav iskreno čestitali gosp. ravnatelju meščanske godbe, dičnemu našemu kompozistu L. Pahorju, da se mu je posrečilo v najkrajšem času postaviti tako vro godbo, ki je sposobna za najboljše zabave.

Ob 12. uri 40 minut so se Tržičanje vrnili, nesoč seboj zavest, da minoli dan ni bil izgubljen, nego mora roditi najlepši sad!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. oktobra.

— Gospod dvorni svetnik Šuklje odklanja. Iz Novega mesta se nam piše 8. oktobra. Brzjavil sem vam v soboto, da se je 5. oktobra zbralo precejšnje število novomeških volilcev v posvetovanje zaradi bodoče državnozbornske volitve, da se je pri tem posvetovanju precej živahno debatiralo za in proti kandidaturi g. dvornega svetnika Šukljeta, in da se je z neko večino glasov sklenila resolucija, naj se g. dvorni svetnik zopet kandidira, ako še v naši stranki stoji. Ta resolucija je tudi zahtevala, da slučaj sprejema kandidature, pismeno izjavo dvornega svetnika, da je še naš pristaš. Gosp. dr. Žitek je dobil pooblastilo, da vse to javi g. dvornemu svetniku ter ga opozori, da zbrani volilci žele odgovora v osmih dneh, če je odgovor potrilen. Danes je dobil g. dr. Žitek brzjav iz Dunaja: „Odklanjam — Šuklje“ Toliko za danes.

— Razkačeni klerikalci. V nedeljo smo imeli v Ljubljani goste, ljube goste. Vsi smo veseli tega lepega dneva, ki je poglobil in oživel čustvo vzajemnosti med nami in tržaškimi Slovenci, samo klerikalni dnevnik bljuje ogenj in žveplo. Klerikalcem že sploh prihod tržaških Slovencev ni bil po volji, ker so prišli na politično nevtrarno umetniško razstavo, dočim jih na strankarski katoliški shod ni bilo, in zato tudi demonstrativno niso razobesili zastav, dasi so bili v to naprošeni. Jeza, da so tržaški Slovenci sploh prišli, pa je pri klerikalcih priklopela do vrhunca, ko umetniško društvo ni povabilo vojščakov sv. Mihelja, naj sodelujejo pri vzprejemu, in ta jeza je dobila duška v „Slovenčevem“ poročilu. Mi se čudimo, kako morejo biti klerikalci razžaljeni, saj se napram umetniškemu društvu vedno tako sramotno postopali, da bi moralo to društvo samo sebe ponižati, če bi se še kdaj obrnilo do klerikalcev. „Slovenec“ je ščuval proti osnovanju društva in se zaletava še zdaj vanj, kadar more. „Slovenec“ niti proti plačilu ni hotel sprejeti inserata o običnem zboru umetniškega društva in tudi raznih notic, ki so mu došle iz društva, ni sprejel ali jih skrčil kar je bilo mogoče, in da niso bile ničemur več podobne, tako da brani društvu samo spoštovanje, da bi klerikalce še kdaj vabilo na sodelovanje. „Slovenec“ suče stvar tako, kakor da so bili od sprejema tržaških rodoljubov izključeni slovenski delavci. To pa je popolna neresnica. Sodelovala so namreč „Slavec“, „Ljubljana“ in „Slov. zidarsko in tesarsko društvo“, ki so večinoma delavska društva, ki vživajo najsplošnejše simpatije in so gotovo bolje poklicana zastopati slovenski delavski stan na narodni slavnosti, kakor krščansko socijalna zveza, ki niti narodna ni, nego le klerikalna. Priznamo sicer radi, da je tudi v kršč. socijalni zvezi mnogo vrlih narodnih delavcev, ki zaslužijo vse spoštovanje, ali dokler se bodo dali voditi kakemu Kregarju, Štefetu ali Gostinčarju, dokler bodo sami sebe poniževali za lakaje klerikalne stranke dotlej ne smejo pričakovati, da bo sploh hotelo kako narodno društvo z njimi nastopiti. — „Slovenca“ peče najbolj to, da je nedeljska slavnost zopet enkrat in to pot Tržičanom pokazala, da klerikalci v Ljubljani nič ne štejejo. Od tod vse „Slovenčev“ zabavljanje, katero pa ne kaže družega kakor klerikalno onemoglost in zato tudi ni vredno, da bi se zavračale vse podrobnosti, kar jih je nagromadil „Slovenec“. Konstatujemo le še to, da koncerta v

„Nar. domu“ ni priredilo umetniško društvo, nego ga je priredil restavrator sam. Potemtakem umetniško društvo nikakor ni bilo „zlorabljeno“, kar trdi „Slovenec“, ki skuša s to lažjo le intrigrirati.

— **Sola v Marijanišču.** „Slovenec“ je včeraj priobčil slavospev na šolo v Marijanišču. To je pač naravno. „Slovenec“ hvali načeloma vse kar ima klerikalno barvo, in grdi načeloma vse, kar te barve nima. Ko bi bila šola v Marijanišču še desetkrat slabša nego je v resnici, „Slovenec“ bi jo vendar povzdigoval v deveta nebesa, ker je redovniška. Zato pa tudi njegovim slavospevom ne pripisuje nihče nič pomena in bo rajši verjel nam, ki smo glede redovniških šol popolnoma objektivni. Ta naša objektivnost se vidi iz našega postopanja napram redovniškim šolam družbe sv. Cirila in Metoda. Če se pojavi kak nedostatek, ga grajamo, kar je dobrega to radi pohvalimo. Takisto smo tudi postopali napram Marijanišči. Prav ker želimo temu zavodu uspeha, moramo zahtevati, da postane šola boljša. Zdaj je slaba, tako slaba kakor nobena druga v deželi. Pokojni dr. Lampe pri vseh drugih svojih sposobnostih in vrlinah ni bil zmožen za vodstvo. To ni zanj nič nečastnega. Vrh tega se je bavil s tolikimi drugimi, njegovega duba zanimajočimi stvarmi, da se ni utegnil posvetiti paglavcem v šoli. Priznal je to sam in ker nas „Slovenec“ pozivlje naj naznanimo ime dotičnika, kateremu je to rekel, mu povemo, da smo pripravljeno to vsak čas storiti, kakor hitro pove dr. Šusteršič imeni tistih dveh liberalcev, o katerih pogovoru je s tolikim efektom pripovedoval vzoritemu kardinalu in drugim škofom in odličnjakom na katoliškem shodu. Radi bi poznali ta dva Šusteršičeva liberalca, prosili smo že večkrat, naj se nam pove in porabili bomo vsako priliko, da klerikalce k temu prisilimo. Morda se to zdaj zgodi. Kakor hitro pove „Slovenec“ imeni teh dveh liberalcev, mu postrežemo s tistim imenom, ki ga on od nas zahteva. Kar se tiče kandidature dr. Evgena za mesto vodje Marijanišča, vzdržujemo vse, kar smo pisali, od konca do kraja. Tak, za službo popolnoma nesposoben hujšak kakor je dr. Evgen, ne sodi na mesto vodje in bi bilo zavodu na veliko škodo, če bi prišel v take roke. Evgen Lampe je politično kompromitiran ščuvalec najnižje vrste, kakor se je pokazalo na raznih katoliških shodih. Naša poročila o tistih shodih so bila do pičice istinita. Če bi bili poročali le jedno samo neresnično besedo, bi nas bil dr. Evgen gotovo prijel. Poročila so bila taka, da bi nas bil dr. Lampe lahko tožil, če bi bil imel mirno vest. A mož nas ni tožil dobro vedoč, da lahko doprinesemo dokaz resnice. Zdaj seveda vpije, da je bilo vse zlagano, ali že s tem, da ni nastopil pota tožbe, da si ni poiskal zadoščenja, je sam priznal, da smo poročali čisto in golo resnico o njegovih ščuvanjih, in o njegovih nesramnih napadih na vse uradništvo na shodu v Logatcu. Ta hujšak ne sodi na mesto vodje Marijanišča. Ako bi ga šolska oblast potrdila, bi bil to naravnost škandal in bi tudi „Marijanišče“ od tega trpelo veliko škodo.

— **Cerkvena slovesnost na Brezjah.** V nedeljo so na Brezjah posvetili novo cerkev. Prišel je kardinal iz Gorice, prišel je ljubljanski škof in prišli so razni drugi dostojanstveniki. Ali je prišel dr. Šusteršič, tega „Slovenec“ ni povedal. In vendar bi bil mož zaslužil pri ti slavnosti odlično mesto. Še bolj čudno pa se nam zdi, da se — sodeč po „Slovencu“ — pri tej slavnosti ni omenilo ime rajne gospo. Ovi-jačeve. To je ali dokaz najgrše nehvaležnosti ali pa dokaz, da se klerikalna gošpoda vendar le sramuje načina, na kateri je dobila premoženje gospo. Ovi-jačeve v roke.

— **V varstvo osebne svobode.** Iz Orehka pri Prestranku se nam piše: Čudno, kako spremeni en sam dogodek celo situacijo v kakem kraju... Seveda ta dogodek mora biti tudi tako važen, kakor n. pr. kak shod političnih nasprotnikov. Pred kratkem je bil tukaj neki shod po § 2., pravijo, da so ga priredili socialni demokratje; ljudstvo — to ubogo kmetško ljudstvo, katerega je treba svariti pred vsako moderno mislijo, da ne izgubi svoje tradicije, in da se mu ohrani srečo tu in onkraj sveta — to ljudstvo seveda ni mislilo, da je tak majhen shod tako strašen

greh, da zdrami župnika in par tucatov kaplanov krog in krog iz njihove letargije. Naš župnik g. Klemenc je sicer dobra duša, pošteni, še bolj po starem kopitu narejen, in zatorej smo prepričani, da je satno tisti mladi fanatik, kaplan iz Sv. Ivana, vplival toliko nanj in ga naščuval, da je zlorabil prižnico v politične namene! Ali se morda ne pravi zlorabiti cerkev, če se na prižnici javno in z imenom kaže na navzoče ljudi in jim očita brezverstvo? In to se je zgodilo v Orehku! Sklicatelja Spetiča in „nekega ubogega šuštarja zad za farovžom“ se je na ta način insultiralo v cerkvi in proti temu se mora odločno protestovati. Mi ne bomo razpravljali o dolžnostih cerkvenih služnikov, h katerim tudi g. župnik spada. Tudi se nečemo zavzemati za kako stranko, le za svobodo, ki jo ima vsak državljani. To pa bomo vsakokrat pribili, če se bode — naj si bode od katere strani karkoli — v cerkvi tako osebno postopalo proti političnim nasprotnikom in nanje kazalo kakor na očitne grešnike.

— **Uspesobljenostni izpiti za ljudske in meščanske šole pred ljubljansko komisijo** se začne 5. novembra t. l. zjutraj ob osmih.

— **O umetniški razstavi** so prinesli jako laskave ocene tržaška „Edinost“, hrvatski „Život“ in praški „Nájemník“.

— **Slovenska dramatična dela v Čehih.** Smichovsko gledališče v Pragi vprižori tekmo zimse sezone Ganglovega „Sina“ in narodno igro s petjem „Rokovnjači“, kakor jih je priredil Govékar.

— **Poročil se je g. Anton Umek** iz Brežic z gospo. Ano Kutscherova iz Radeč. Čestitamo!

— **Novo tovarniško podjetje.** Dne 4. t. m. vršil se je pri „Virantu“ sestanek členov ljubljanske „Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in izkuharjev“, katerega je sklicalo načelstvo, da se posvetujejo definitivno o že dalje časa nameravani ustanovitvi lastne tovarne za izdelovanje sodovice. Tega sestanka se je udeležilo večje število členov. Načelnik g. Iv. Tosti pozdravi pred vsem udeležnike, jim obrazloži namen tega shoda ter naprosi na to členu g. Jos. Mačka, da prečita navzočim sestavljena pravila. Le-ta so se po nekaterih bistvenih premembah odobrila, in za tem se je sklenilo, predložiti jih deželnemu kot trgovskemu sodišču v odobrenje ter vpis firme v zadrugni register. Imenovana tovarna bo zadruga na deleže z omejeno zavezo ter ima služiti v gmotno podporo zadrugnih členov. Izdelovala bode sodovico in podobne tekočine, ki se bodo prodajale tako udom kot neudom zadruga proti najnižji ceni in bode to podjetje konkuriralo z vsemi sedaj obstoječimi podjetji te vrste. — Pri tem sestanku se je volil začasni odbor, in sicer: Načelnikom g. Jos. Maček, njegovim namestnikom g. Jos. Kramar, odborniki gg.: Valentin Mrak, Franc Rozman, Franc Zabukovec, Peter Krisch, J. Petrič in Herman Češnovar, ter trije namestniki, namreč gg.: Alojzij Zajec, Fric Novak in A. Eder. Ko se odobre pravila, sklical se bode občni zbor. Tovarna imela bode svoje prostore v sredini mesta ter pričela svoje delovanje v teku meseca decembra letos. Ker je zanimanje zanjo vsestransko, ji je uspeh že naprej zagotovljen.

— **Šišenska čitalnica priredi Marti-** novo veselico v gostilni „pri Raci“ in ne, kakor je bilo včeraj pomotoma javljeno, „pri Kankrtu“.

— **Smrt dveh Slovencev v Ameriki.** V Jolietu je povozil vlak Slovenca Jos. Podobnika in Jos. Puša.

— **Semenj.** Na mesečni semenj dne 8. oktobra je bilo prignanih 638 konj in volov, 406 krav in 85 telet, skupaj 1129 glav. Kupčija je bila z voli še najbolj živahna, ker sta prišla navadna kupca z Morave in z Bavarskega, pa sta jih kakor po navadi precej nakupila. S konji in kravami bila je kupčija srednja.

— **Svoj denar ukradel.** Delavec F. M. je dal svojemu znanu shraniti 7 kron, češ da so pri njem tudi varno spravljene. Ko pa je ta njegov znanec odšel iz stanovanja, je šel F. M. v stanovanje in vzel iz omare 7 kron in odšel. Tatvina se je takoj opazila in prijeli so tudi že nekega postopača, ki je bil na sumu, da je tatvino izvršil, a je bil takoj izpuščen, ker niso dobili denarja pri njem. Zdaj pa se je obrnil sum na delavca F. M., da je ta vzel denar nazaj. Le-ta je tajil, a končno se je udal in pri-

znal, da je denar vzel in da je hotel, če bi se mu ne bilo prišlo na sled, potem od svojega znanca zahtevati povračilo denarja. Tako bi si bil svoje premoženje podvojil.

— **Strah v Jančarjevi pekarni** še vedno hodi okoli. Danes po noči je tako spet po peči ropotalo in na dvorišču je ploskal. Radovedni smo, koliko nog ima ta strah. Pekovskim pomočnikom se kar ježijo lasje, ko se prične ropot, in če bode še dolgo strašilo, jo bodo popihali.

— **Javno nasilstvo.** Črevljarski pomočnik Alojzij P... k je dne 7. t. m. doma v svojem stanovanju razgrajal in grozil svoji ženi z revolverjem, da jo bode ustrelil. Pozneje ga je policijski stražnik Karol Pintar dobil pijanega ležati na cesti pred domobransko vojašnico in ga je aretoval. Med spremljanjem na stražnico mu je ušel in zbežal na Grad. Ko ga je stražnik dohitel, sunil je tega tako, da je padel in se na roki poškodoval. Vzlic temu P... k ni odnesel pete in je moral v luknjo.

— **Povozil je posestnik Jak. Zrimšek** z Bizovika včeraj popoldne na Radeckega cesti šolskega učenca Ivana Hunskeja. Vozil je pravilno in počasi, a deček ni zapazil voza in je prišel pod voz. Kolo mu je šlo čez palec desne roke in mu je odtrgalo noht.

— **Pes popadel in vgriznil je včeraj** popoldne mizarskega vajenca Alojzija Hrena v sredinec desne roke. Pes je bil kurjača Franceta Peruše.

— **Poseben vžitek** so imeli včeraj zvečer pasantje na Rimski cesti. Neka gospodična je pretepavala svojega ljubimca, ker ji je baje zvestobo prelomil. Ljubimec se je pustil, svest si svoje krivde, mirno pretepavati, kar je vzbudilo med gledalci mnogo smeha.

— **Pes in kolesar.** Včeraj popoldne je na Viški cesti pes restavraterja Gabri- jela Fröliha podrl na tla kolesarja Jožefa Zesmana, delavca v tobačni tovarni, kateremu se je kolo nekoliko poškodovalo.

— **Najdene stvari.** V Latermanovem drevoredu je bila najdena kolesarska svetilka.

* **Koliko se konfiskuje Avstriji.** V zadnjih šestih mesecih je bilo zaplenjenih v Avstriji 1547 tiskovin. Bogata žetev!

* **Najnovejšo delo Tolstega.** Komaj je dokončal grof Tolstoj svoj roman „Moderni sužnji“, se je lotil že zopet novega dela, roman z naslovom „Pater Sergij“. Roman slika meniško življenje po samostanih ter razkol med človekom asketikom in človekom lahkoživcem, ki sta združena v isti osebi. Nekaj poglavij ima Tolstoj že izgotovljenih za tisk.

* **Marija Ebner-Eschenbasch častna** urarica. Odlična nemška pisateljica Ebner Eschenbasch je dobila o priliki svoje 70- letnice mnogo odlikovanj. Različna literarna in umetniška društva so jo izvolila častnim članom, dunajsko vseučilišče pa ji je dalo častni naslov „doktorica“. Te dni pa je dobila pisateljica novo, izredno odlikovanje. Zaveza urarjev jo je namreč izvolila za častno urarico. To pa se je zgodilo iz dveh vzrokov. Prvič je napisala lepo novelo: „Lotti die Uhrmacherin“, drugič pa je znano, da ima veliko veselje do urarstva ter da je včasih, ko je bila še mlajša, sama popra ljala svoje ure.

* **Čuden vzrok zblaznelosti.** Deklo Frančiško Kochlinger je neki natak na Dunaju s svojim kolesom povozil. Dekla ni imela zunanje nikake rane, a še tisti dan so se pojavili na njej znaki zblaznosti. Bala se je ljudi, bežala pred njimi ter si z britvijo odrezala kiti. Nekega dne pa je brez vzroka pobegnila iz hiše in skočila v Dunav. Rešili so jo in poslali v blaznico. Tam je okrevala in je danes, po preteku več mesecev, zopet vsaj navidezno zdrava.

* **Nasilen duhovnik.** Župnik v Gola- secci v Lombardiji, don Celestin Redelli, se je v sirotišnici vedel tako, da je ondotni občinski svet sklenil, da ga toži. Župnik pa je hitel na magistrat ter zahteval, naj občinski svet sklene takoj, da se tožba umakne. Ker se to ni zgodilo, je tekel na balkon, začel klicati na pomoč ter je ukazal cerkovniku, naj zvoni plat-zvona. Pred magistratom se je zbralo toliko razburjenega in grozečega občinstva, da si obč. svetniki niso upali iz hiše ter so prebili na magistratu strahu polno noč. Apelni dvor v Milanu je obsodil puntarskega župnika v ječo za šest mesecev in mu zasegel plačo za leto dni.

* **150.000 različnih razglednic.** V Parizu imajo sedaj tudi razstavo razglednic. 35.000 jih je samo iz Evrope, druge so iz ostalih delov zemlje. Najstarejša, prva razglednica se je prodajala l. 1865 v Bazelu. Uspeha ni imela. Največ se jih natiska v Nemčiji. Tam izide vsako leto okoli 84 milijonov razglednic, ki donesajo založnikom 1,680.000 mark prodajalcem 6,160.000 mark in državi 6 milijonov mark. Potem pride Švica, kjer se producira na leto 18 milijonov kart in donesha državi 2 milijona frankov na leto. Francija producira razglednic manj kot Avstro Ogrska, Italija, Anglija, Rusija, Belgija, Holandska in Švedija ter več kot Španija. Francija producira namreč le 4 milijone kart.

* **Nasledki orkana v Ameriki.** Najnovejše vesti o znani katastrofi v Galvestonu javljajo, da je ondi pomanjkanje jedil splošno. Nobena prodajalnica ni še odprta in skoro vsaka rodbina žaluje po enem ali drugem svojih. Tudi pomanjkuje vode in bati se je, da zavladajo bolezni. Splošno se nikakor ne more natanko določiti število žrtev katastrofe. Računi se da nad 8000 ljudi je izgubilo življenje. Dalje je bilo ustreljenih blizu 90 divjakov, ki so med nesrečo po mestu ropali in kradli. Tudi vlak, katerega je zadelo morje že blizu Galvestona, je ponesrečil in je izgubilo pri tem 85 potnikov življenje.

Književnost.

— **Odiseja.** Povest slovenske mladini. Prosto po Homerju pripoveduje Andrej Kragelj. Drugi natis. — V Gorici. Tiskala in založila „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček. 1900. Snopič 11.—14. „Slovenske knjižnice“ s to povestjo iz starogrške zgodovine je torej izšla že v drugi izdaji. To je najboljši dokaz, da je bila ideja g. prof. Kraglja, podati slovenski mladini po Homerjevi epopeji lahko umljiv in zanimivo sestavljen, v obliko pripovedi povit izveček, prav lepa in hvaležna. Naj bi ne bilo nobene slovenske šole in mladinske knjižnice brez te krasne povesti! Otrokom je „Odiseja“ najprimernejše darilo za vsako priliko. Stane pa — vzlic temu, da obsega 267 strani — samo 1 krono 20 vin. Dobiva se v vseh knjigotrdnicah.

— **Venec slovanskih povestij. III.** — Prevodi iz raznih slovanskih jezikov. V Gorici 1900. Tiskala in založila „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček. Pač nobena slovenska tiskarna ni obdarila slovenskega naroda s toli velikim številom lepih in v istini dobrodošlih knjig kakor A. Gabrščkova v Gorici. Poleg „salonske“, „slovanske“, „svetovne“ in „mladinske“ knjižnice ter nebroja raznih samostalno izhajajočih knjig in brošur izdaja A. Gabršček še ta „Venec slovanskih povestij“. III. zvezek obsega na 272 straneh štiri velike povesti, 4 slike in šestero pripovedk. Spisali so to lepo berilo: Čeh Jan Janča, Slovak Svetozar Hurban Vajansky in grof Lev Tolstoj. Prevodi so gladki in dobri, prirejeni po originalih. Ta snopič, ki bo razveselil vsakega ljubitelja dobre beletristike, stane le 1 K 20 vin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 9. oktobra. Blagovolite objaviti, da ne sprejemam niti kandidature niti mandata.

Šuklje.

Praga 9. oktobra. Izvrševalni odbor mladočeške stranke ima danes popoldne važno sejo, na katero sta prišla tudi dr. Kaizl in dr. Stransky.

Praga 9. oktobra. Schönererjanci so z deželnim poslancem Steinom sklicali včeraj v Heb shod, katerega pa so jim socialni demokratje razgnali.

London 9. oktobra. Izid volitev: 427 vladnih unionistov, 96 liberalcev in 69 Ircev.

Petrograd 9. oktobra. V Porhovu pri Pškovu se je primerila grozna katastrofa. V ondotni samostanski gostilni je prenočilo 5000 romarjev in romaric. Ponoči se je vdrl strop prvega nadstropja, vsled česar je nastala panika. 40 oseb je bilo ubitih, mnogo ranjenih.

Petrograd 9. oktobra. Ruska armada pod poveljstvom generala Su- botica je zavzela Mukden. Naprej armada ne pojde, ker je njena naloga, stražiti mandžursko železnico.

60.000 kron je glavni dobiček invalidsko zahvalne loterije, ki se izplača z odtegnenimi 20% v gotovem denarju. Opozorjamo čast. svoje čitatelje, da bode žrebanje dne 10. novembra 1900.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gospod **M. Leustek**, lekarnar v Ljubljani. Rad priznavam, da je Vaše **Condurango Malaga vino** pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepi telo, lajša in vzbuja slast do jedil.

Dr. J. Folnegovič,
(9-41) obč. zdravnik.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. oktobra: Adela Lindtner, uradnikova hči, 8 mes., Kapitalske ulice št. 11, vnetje sopil. — Marija Struss, kurjačeva hči, 12 dni, Jenkove ulice št. 8, življenska slabost. — Josip Jančigaj, sprevodnikov sin, 5 mes., Zalokarjeve ulice št. 11, črevesni katar. — Marija Javornik, posestnikova hči, 2 mes., Poljanska cesta št. 55, želodčni in črevesni katar. — Fran Mrak, mizarjev sin, 12 dni, Tesarske ulice št. 3, življenska slabost. Dne 5. oktobra: Ivan Primožič, mizarjev sin, 3 mes., Tržaška cesta št. 15, akutni želodčni in črevesni katar.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 306,2 m. Srednji tlačni tlak 736,0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
8	9. zvečer	747,3	13,2	sl. jug	jasno	0,0 mm.
9	7. zjutraj	747,2	9,0	brezveter.	megla	
	2. popol.	745,6	19,8	sr. jvzhod	jasno	

Srednja včerašnja temperatura 14,1°, nor-
male: 11,7°.

Dunajska borza

dne 9. oktobra 1900.

Skupni državni dolg v noteh	97,15
Skupni državni dolg v srebru	96,90
Avstrijska zlata renta	114,80
Avstrijska krona renta 4%	97,45
Ogrska zlata renta 4%	114,-
Ogrska krona renta 4%	90,40
Avstro-ogrski bančni delnice	1694,-
Kreditne delnice	643,-
London vista	241,97 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118,25
90 mark	23,66
80 frankov	19,27
Italijanski bankovci	90,35
C. kr. cekini	11,45

Firm. 111/00. Einz. I. 98/3.

Oklic.

Od podpisane trgovske sodnije se naznanja, da se je v registru za posamezne trgovce izvršil izbris tvrdke:

„Jurij Flek iz Černomlja, žaga in mlin.“
C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem
(2074) odd. III., dne 2./10. 1900.

Firm. 109/00. Einz. I. 100/3.

Edict.

Es wird bekannt gegeben, dass die Löschung der Firma:

„Gustav Forgasc, Goldarbeiter und Uhrmacher in Rudolfswert“

im Handelsregister für Einzelfirmen vollzogen wurde.

K. k. Kreisgericht Rudolfswert

Abth. III. am 2./10. 1900.

(Razglas. Naznanja se, da se je izbrisala firma „Gustav Forgasc, zlatar in urar v Novem mestu“ v trg. registru za posamne firme. — C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu, oddelek III., dne 2. oktobra 1900.) (2073)

Opr. št. 17/00

Edikt.

(2088-1)

Čez premoženje pod firmo „Ivan Kramar“, trgovina z mešanim blagom v Idriji registrovanega trgovca Ivana Kramarja v Idriji se je dne 5. oktobra odprl (trgovski) konkurs.

Konkursni komisar: **c. kr. okr. sodnik g. Henrik Sturm v Idriji.**
Začasni oskrbnik mase: **g. dr. Franc Horvat, c. kr. notar v Idriji.**
Volilni narok dne **17. oktobra 1900** ob 9. uri (pri konkursnem komisarju) v Idriji.

Oglasilni rok: **do 20. novembra 1900.**

Likvidacijski in poravnalni rok **dne 25. novembra 1900** ob 9. uri dopoldne (pri konkursnem komisarju) v Idriji.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani

oddelek III., dne 5. oktobra 1900.

Zadnji teden!
vštevši nedeljo 14. t. m. ostane historični-mehanični

panoptikum

v Lattermannovem drevoredu razstavljen. Istotam je tudi zopet

nova serija panoramskih slik.

Vstopnina je znižana!

(2086-1)

Klet

se daje takoj v najem.

Vpraša naj se v graščini Thurn pri Ljubljani. (2065-2)

Šunke

suhe, male, razven krače brez kosti, kilo 95 kr., posebno za gostilne, kranjske klobase, velike po 18 kr. iz samo prašičevega mesa pošilja proti povzetju

(2017-3) Ivan Ev. Sirc v Kranju.

Cos. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Oklic.

V zapuščino Rozalije Jarc spadajoča

hiša štev. 21

na Karolinski zemlji, vlož. štev. 167 kat občine Karlovske predmestje, prodala se bode

v torek, dne 16. oktobra 1900

ob 3. uri popoldne na lici mesta potom prostovolne javne dražbe.

Dražbene pogoje vpogledati je v pisarni podpisanega sodnega komisarja.

Dr. Fran Vok

c. kr. notar.

(2084-1)

V mestni šoli, Komenskega ulice razstavljeno sadje

prodajata za mē

Kham in Murnik, Sv. Petra cesta.

(2035-3)

Dr. Jan.

Častita gospodinja!

Poskusite velezanimivo, patentovano

Reithofferjevo nagločistno milo.

Nesnaga sama takoj odpada!

Neškodljivost zajamčena.

Dobiva se v trgovini

Edmund Kavčič

Prešernove ulice nasproti glavne pošte.

Redka prilika.

Prostovoljno se prodaja (vsled smrti gospodarjeve) čedno, večje

(2034-3)

mlinarsko posestvo.

Isto obsega: hišo s 4 sobami v 1. nadstropju, spodaj mlinom s 5. kamni in zraven gospodarskimi prostori; posebej stope, večjo žago s cirkularom in veliko pokrito skladišče za les, vse v prav dobrem stanu. Pred mlinom in žago je jako velik skladni prostor. Opozarja se na dobro vodno moč, ugodno železnično zvezo z Ljubljano in izvanreden promet z lesom v ribniškem okraju. Podrobnosti pove g. **Ignac Gruntar**, c. kr. notar v Ribnici.

Modrce

najboljši fabrikat

najlepša fačona

v veliki izberi in po najnižjih cenah

priporoča

(2069-1)

Karl Recknagel

Mestni trg št. 24.

Objava.

Kdor želi povsem

naravno, zdravo in dobro vino ali grozdje

kupovati, najde oboje po povoljni ceni na izber v **Sv. Janu.**

Vin svetovskih nam ni treba hvaliti, ker so že oddavna povsod na glasu in znana za dobra.

Z razloga, da so mnogi, koji so prišli k nam v Sv. Janu kupovati vina, bili odvreni iz izgovorom, da v našem kraju ni vina, dajemo to objavo v glasila, in pozivljamo interese, da se izvolijo osobno preveriti, da imamo dosti vina na prodaj, in ker so baš letos rodili vinogradi zdravo in lepo grozdje, bode obilna trgateg.

Za pristnost in dobro kakovost vina in mošta jamči

(1978-3)

Poglavarstvo upravne občine v Sv. Janu

dne 20. septembra 1900.

Načelnik: Sambol.

Beležnik: Dubić.

Velika vojaško-invalidska loterija v zlatu in srebu.

Zadnji mesec!

Glavni dobiček **60.000 kron.**

v gotovem denarju 20% manj.

(2051-2)

Invalidske srečke à 1 krono

priporoča: **J. C. MAYER** v Ljubljani.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-22)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.